

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
 Félévre — — — — — 3 „ —
 Negyedévre — — — — — 1 „ 50 „
 Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
 Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
 A lap kiadója:
 A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány sajtó” címére küldendők, (Iskolaköz 3. sz.)
 Hirdetések jutányos árban vétetnek fel.
 Nyiltér sora 40 fillér.
 A lap megjelenik minden szerdán.

Adatok az általános választói jog gondolatához. *)

Az általános titkos választói jog gondolata a levegőben van. Folyton kísért, folyton nagyobb gyűrűben terjed. Azt mondják az emberi lélekből fakad; na hát én elég közel vagyok a lelkekhez, becsületes, tiszta, fajmagyar lelkekhez, — az általános titkos választói jog eszméje az én lelkemben is ébresztett gondolatokat. Sietek előre boszátani, ezek a gondolatok sötétek, reakcionáriusok, ezekkel a gondolatokkal nem sok koszorút gyűjthetnek a népszerűség virágos mezejéről.

Valami kimondhatatlan, mély-séges undort, elfojtott gyűlöletet láthatni a nép lelkében az intelligens „nadrágos” osztály ellen. Ez magában nem lenne baj. Ez az intelligens „nadrágos” osztály sokat vétkezett a néppel szemben. Eszmék eszmék után jönnek, korszakot korszakok váltanak fel. Miért ne foglalhatná el uralmát a józan,

*) Ez a kérdés — az általános választói jog — dominálja a tért napjainkban. Megvitatása minél több oldalról nagyon kívánatos, azért minden kommentár nélkül közöljük e cikket, megjegyezvén, hogy tárgyilagossággal ellentétben felszólalásoknak is szívesen adunk helyet. Szerk.

egészséges, bölcseséggel teljes demotratikus szellem! Csak az a baj, hogy ez a demokratikus szellem minden, csak nem józan, nem egészséges és a bölcseséget teljesen nélkülözi.

A nagy magyar alföld szívében, Békés vármegyében és e megye tiszta katolikus fajmagyar községében van az állomás-helyem. (A mit itt láttam, tapasztaltam, állhat az egészre.)

Népünk buzgó, vallásos, bensőséges keresztény életet él s a plébánost, kinek érdemeit a közönség apraja-nagyja jól ismeri, a csekély számú intelligencia csak erőfeszítéssel tudta bevinni a képviselő testületbe. Talán a legkevesebb szavazatot kapta, első helyen áll a falu szocialistája.

Vezetői iránt teljesen bizalmatlan, gyermekmesékben, földosztásban vakon hisz. Jellemezi naivságát, hogy a gróf Wenckheim családnak meghagyná a kigyósi kastélyt, mert sok jót tett a népnek.

Csaban Áchim Andrásnak, Gyulán K. Schrifertnek megdönthetetlen pozíciója van. Pedig K. Schrifertnek még a helyesírásról sincs

fogalma, kortesutjának baklövésén ma is mosolyog az egész Békés megye. Mert az csakugyan klasszikus lehetett, mikor betanult beszédében trikolor helyett állandóan trikót szavalt lángoló lelkesedéssel. Földvásárlásaiba maga a népsincs megnyugodva, de azért követi vakon, mert az ő fia. Áchim L. Andrást már egyenesen az Alföld Dózsa Györgyének tartják, ki uralkodik elevenek és holtak fölött. Megválasztatása után, mikor a mandátumot átvette, tengernyi nép előtt legazemberezte nem csak ellenjelöltjét, hanem mindazokat, kik nem reá szavaztak. És azért rózsafüzér társulati előimádkozóink leszavaztak rendre Áchim Andrássra, nekem is köszöntek „dicsértessék a Jézus Krisztussal” akárhányan a választási helyiségben vezetett huszas turnusokból.

Békésen meg a Hoyos gróf emberei olyan kortes fogásokat próbálgattak, hogy a párt vezérférfiai azt híresztelték magokról; bizony ők Kecskeméthy pártiak, csak azért, hogy a nép elpártoljon onnét, hol az urak vannak. Sajnos, de úgy van, a mi népünk még tu-

Bodnár Béla emlékeiből *)

Csanádos helységről Szomorú emlék:

Még maiglan is fájdalommal emlékszik Csanádos helységről, mely ötet majd nem utolsó szegénységre juttatta. Rémitő tűz vala ez, mely ki ütött közel a Templomhoz t. i. egy kovács műhelyből, holott is a kovács mester fél mámoros állapotjában a Fabián házi Orosz templom számára meglehetősen nagyságu harang ütöt kovácsolt, irtóztató éjszakai szélfúvása alkalmával, hozzá téve, hogy a kovács műhely meglehetősen rongyos vala, és talán szalmával fedve, erre jobban fog emlékezni, sőt az esztendő számára is Főtisztelendő Némethy József Apát kanonok ur, ki is mint akkori helybeli Lelkész szemtanúja volt ezen szerencsétlen történetnek, ki is alig lehetett szerencsés életét meg tartani, a midőn különben minden vagyoni és butoraitól ekkor megfosztatott, el éget t. i. a Parochia is minden hozzátartozó épületekkel együtt, el éget maga a Templom is, melyben még is a

*) Az eredeti orthographia megtartva.

Boldogságos szűz képe esodálatosan megmaradt, el égett a torony, abban létező harangok el olvadtak, a torony óra, és az orgona szinte kárba mentek, el égték az Anyakönyvek az egész jeles könyvtárral együtt, melyben egy híres nevezetes könyv létezett: *Convictio Judolorum de adventu Messiae*, e könyvben található voltak az illető textusok zsidó betűkkel — nevezetes volt a parochialis házi kert is, melyben a pallérok sok esztendőkön át annyira gyarapodott a Puszpánk fa (Buxbaum) hogy abból már apróbb eszközöket esztergálni is lehetett, különben nem megvetendő jövedelmet is szereztek a házi eseléseknek, a menyiben lakadalmi alkalommal a házassulandók ennek ágait disznek alkalmazandók, pénzér meg vették.

— Eléget az egész károlyi hosszú utca, de esodálni való a torony óra noha deszkából és pedig fenyő deszkából voltak készítve, mind a mellett az éjszakai oldalon lévő egy tábla sérthetetlen meg maradt, sőt meg sem pergelődött — így épségében meg maradt a templom előtt álló trabalis kereszt képével együtt, úgy a ká-

rolyi utcán létező trabalis kereszt, és egy kéménynek tetején a golya fészek — mind ezeket a tűz meg nem emésztette, mert a borzasztó éjszakai szél a tüzet annyira kényeszerítette, hogy annak lángja nem felfelé lobogott, hanem mint az árvíz szinte föld szinten ömlött, ekkor a semiféle butort házokból meg nem menthettek, mindenki azon iparkodott, hogy egy kis ládacsakját, melyben pénzét tartotta, hóna alá szoritva hosszú, kerítetlen házi kertjén végig a nyílt mezőre szaladhasson, ekkor a kovácsnak, ki az égést okozta, nem jutott eszébe valamit vagyonyából meg menteni de esze nélkül futott s meg is szökött, különben ötet a lakosok a tűzbe vetették volna.

Nagy romlás volt ez a Csanádosiakon, mit is látván a károlyiak, azonnal sok szekereket kenyerekkel meg rakván küldöttek az ő enyhülésekre, mások, fehér ruha neműeket öszve gyűjtven vigasztalták az szerencsétleneket, különösen kitüntették magokat az elő kelők, s az uraság tisztjeinek nőjei, kik is finomabb anyagból készült öltönnnyel kedveskedve, Lelkész urról sem felejtettek.

Joó László
 óra- és ékszer-üzletét

folyó évi május hó
 1-én a Gilyén József
 ur házába, a Szlávik
 Zsigmond ur üzlete
 mellé

helyeztem át.

datlan, nem lehet kezébe adni a hatalmat, hogy tetszése szerint vezesse, kormányozza az országot.

48 és 67. felől sejtelelme sincs. Itt hallottam e jellemző választási epizódot. Lobogó lelkesedéssel szónokol az alkotmánypárti jelölt. Mikor már kidüledt a szeme, kiszáradt a toroka, előáll egy öreg magyar, „Jó szava van az urnak, de most már halljunk a 48-ról.“

A jelölt vadász ember volt s zavarában úgy vágta ki magát, hogy 48-ra azt fogta reá, hogy elül töltő puska, most már vannak jobb puskáink, van hátul töltő puska is, ilyen a 67, ez jobb, ezt használjuk. És a naiv, értelmetlen példázat elég volt, nagy többséggel választották meg képviselőnek.

Ilyen, és ezeknél műveletlenebb néposztályok kezébe tegyük le az ország sorsát?

A nép azok után indul, kik szemérmelenebbül ígérnek neki. Gondolkozni csak akkor kezd, mikor a mézes madzagért fizetnie kell. A mi népünknek még előnye ez.

Az idén történt. Farsangi tréfának lehvitták a nemzetközi szocialdemokraták egyik rendezetlen vallási viszonyok között levő agitátorát. Lelkesedtek magyarjaink szörnyen. Hogyne. 5 korona a nap-szám, mi adunk kéz erőt az uradalomnak. Megalkotották a helyi csoportot, be is iratkoztak ötvenen és hárman. Külön írom e számot, mert mikor az első heti tagdíjat 10 fillért, be kellett volna fizetni, mikor megtudták, hogy a 10 fillérből 8 a központba megy és csak 2 marad az övék, az ötven kilépett és maradt az elnök, a jegyző és pénztáros.

A mi népünk még elég korán észbe kapott, de a többi csak a puskacső, és börtön előtt kezd gondolkodni.

Mérk helysége is nagy részt vett ily szomorú történetben.

A menyiben ha jól emlékszem 1839-ik évben egy vasárnapi száraz napon egy varju madár az ottani kántor udvarán egy csirkét meg fogván, aztat felvitte a istálló fedelére, és ottan eszegette; ezt látván a kántor rögtön puskát fogott, a varjura lőtt, az ugyan el repült, de az égő fojtás az ől fedelén megmaradt füstölni kezdett és midőn már a láng, noha még kevés mértékbe mutatkozna és még olthatni lehetett volna, a varjura lövő ijettében meg szökött, a lakosok csak akkor vették észre a tüzet, midőn már az egész istálló lángba borult, igen nagy szárazság lévén akkor, nagy szél is támadt jobbra az egész helység hamuvá lett, ekkor mind a 3. templom t. i. a római, és a görög, ugy a reformátusok oratoriumja is elégett ekkor hajdani n. t. Farkas Károly ur lelkész kedet, mint új gazda, ki is szinte mindenekül maradt kit is boldogult Hám János Püspök ő excellenciája, s a többi Főpap urak és más Papp társai adományokkal segítettek, de nem sokká élvezhette hivataloskodását, mert fiatal korához képest korábban el halt, hogy sem ötlet méltán kedvelői, remélettük volna.

Azért írom e sorokat, hogy megmutassam mennyire födiatheoria a valót, Mert szép dolog az az emberi jog, valamint fönséges gondolat, hogy az egész nemzet folyjon be a törvényhozásba, de még én sohasem hallottam, hogy óvodás gyermekek között élezett kardokat osztogattak volna józan észszel szét.

Ha már minden áron voksolni akar a nép, olyan Servius Tulliusféle centuriális rendszert kellene felállítani, mely mellett az értelmiség kezében maradhatna a haza sorsa.

Egyebekben pedig, béke velünk!

M. Gy.

A költségvetés tárgyalása.

Julius 13-án kezdték meg az 1906. évi költségvetés tárgyalását, melyben az országgyűlés felhatalmazza a kormányt az államháztartás szükségleteinek kiutalványozására. A pártok megegyeztek abban, hogy a költségvetés tárgyalását röviden intézik el, mert az idő rövid, s a parlamenti szünet után még nagy feladatok megoldása várakozik a képviselőkre. A törvények alkotását csak akkor kezdhetik meg, ha a költségvetést letárgyalták.

Az általános vitában különösen Buzáth Ferenc néppárti képviselő beszéde érdemel figyelmet. Kimutatta, hogy államháztartásunk még mindig nincs biztos alapokon, mert csak új beruházási kölcsönökkel bírjuk a kiadások és bevételek közt az egyensúlyt fenntartani. Sürgette az adóreformot; mert a mostani adózási rendszer különösen a kis emberekre nehezedik, pedig a nagy tőke jobban bírná a terheket. Követelte továbbá az iparügy rendezését; száz millió sem volna sok szerinte az iparfejlesztés céljaira. Előnyösebb a mi helyzetünk, mint a világpiacra dolgozó nagy államoké; mert ha azoktól elveszik a külföldi piacot, azt nagyon megérik. Nekünk pedig csak arra kell törekednünk, hazai szükségleteinket lássuk el, s ha elértük, már virágzó közgazdaságunk lesz, melyet nem szoríthat le semmiféle verseny.

A közoktatásügyi tárca költségvetésénél nagyobb vitát kezdtek a nemzetiségi képviselők. Különösen Polit Mihály hangoztatta a nemzetiségek sérelmét. Azt állította, hogy a nemzetiségeknek nem adnak elég szabadságot iskoláikban. Apponyi gróf kultuszminiszter nagyobb beszédben felelt Politnak, azon állításából, hogy Magyarország a nyugot végvára kelet felé, azt mondja, hogy a végvárban különösen kell arra törekedni, hogy az erők egyesítve legyenek. Ez a kormánynak is a célja; Magyarország összes lakóit egy táborba akarják egyesíteni, hogy közös erővel küzdjenek az ország érdekeiért. Senki sem bizonyíthatja be, hogy valaha elnyomattak volna Magyarországon a nem magyarajku fajok azon nyelvi igényei, amelyek össze férnek az állami egységgel.

Ma is távol áll a kormánytól az a szándék, hogy nem magyar ajku polgártársainkat az ő faji egyéniségünkben menbántsuk. Szabad államban mindenki fel van jogositva a maga egyéni szabadságának, tehát faj egyéniségének is kifejtésére azokon a határokon belül, melyeket az állami egység követel. Figyelmezteti azonban a nemzetiségeket arra, hogy Magyarországon nemzetiségek és fajok mint közjogi alanyok nem léteznek.

Az igazságügyi tárca költségvetésével erős támadást intéztek Polónyi miniszter ellen, mert egyik szocialista lapot lefoglalta izgató cikkei miatt.

Belügyi tárca költségvetését július 18-án kezdték meg. Figyelmet érdemel Návay Lajos beszédének azon része, melyben követeli, hogy a városok önkormányzatát országos törvénnyel szabályozzák. „Mikor az önkormányzatot dicsérjük — ugymond — ne feledjük, hogy az önkormányzat gyenge szülött nálunk, mert kevesen vannak, akik annak hivatását a munkában látják.“

Találó megjegyzés; mert városainkban bizony legtöbb helyen atyafiság, sógorság és komaság képesítenek a hivatalok elnyerésére. Ezek a hivatalnokok ezután nagyon kedélyes életet folytatnak rendszerint a hivatalukban.

Vámháboru Szerbiával.

Szerbia keservesen kezdi érezni a vámháboru következményeit, s a közvélemény már hangosan követeli a szerb kormánytól, hogy Ausztria-Magyarországgal a kereskedelem-politikai viszonyt rendezze mindenáron. Pasic miniszterelnök azzal áll elő, hogy ez a jelenlegi viszonyok között nem lehetséges; de a szerb termelők és kereskedők evvel nem elégszenek meg, mert állatkivitelük egészen tönkremegy. Ez pedig Szerbiára — melynek az állatkereskedelem fő jövedelmi forrása — óriási csapást jelent. Már maga a szerb király is közbe lépett és értésére adta a kormánynak, hogy nem helyesli kereskedelmi politikáját. Így a szerb kormány lemondása rövid idő alatt várható.

A balkáni országok a szerbeknek fogják pártját s egyre-másra bojkottálják az osztrák iparezikeket. Ha Magyarországnak gyárai volnának, milyen szép hódítást tehetne ezen államokban. Magyarország iránt ugyanis a rokonszenv csak növekedik s egyedül az osztrákokat okozzák a vámháboruért.

A magyar föld tehermentesítése.

Amíg a hitelszövetkezeti mozgalommal a magyar agráriusok megkezdtek a munkát a földmivelő osztály megmentésére, addig évről-évre ijesztő módon növekednek a magyar föld terhei és ezzel karöltve szaporodnak az árverések és a régi birtokosok helyét új elemek foglalják el. És ez nem csoda, mert az adósságok, amelyek a földre nehezednek, tul-

ságosan súlyosak. Különösen azok, amelyek a régi időkben származnak. Ezért régóta sürgetik az agráriusok az újabb föld tehermentesítést, a magyar föld terhes adósságainak átváltoztatását olcsóbb kölcsönökre. Az agitáció, amelyet a magyar agráriusok ez irányban megindítottak, nem is maradt siker nélkül és remélhető, hogy a törvényhozás egyik legközelebbi teendője éppen ennek a kérdésnek a megoldása lesz. A közvéleményben megerősödött az a meggyőződés, hogy az újabb földtehermentesítés az állam legsürgősebb feladatai közé tartozik és a hosszú agitáció során az agráriusok kidolgozták a földbirtokos osztály megmentésének tervét is. E terv szerint a Kisbirtokos Osztály Földhitelintézete, az Országos Központi Hitelszövetkezettel karöltve vette kezébe a mentés munkáját.

Különösen arra kell törekedni, hogy a kisgazdák hosszú lejáratu és nagyobb összegű kölcsönhöz juthassanak még abban az esetben is, ha a birtok értékének feléig terjedő kölcsön a terhes régi adósságok konvertálására és a termelés kiterjesztése érdekében szükségessé vált új beruházásokra már nem elegendő.

E cél elérésére a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete és az Országos Központi Hitelszövetkezet együttesen adnak kölcsönt oly gazdáknak, akik valamely az országos központ kötelékébe tartozó hitelszövetkezet tagjai. Ezeket a kölcsönöket a kisbirtok forgalmának megfelelően, egyenként legfeljebb harmincezer korona összegben ötven esztendőre engedélyezi a két intézet a birtok értékének egész hetvenöt százaléka erejéig. A félvényként utólag fizetendő törlesztés 5-5 százalékos, illetve a tőkének évenként 5-5 százaléka fizetendő tőkétörlesztés és kamat ezimén. Az ily kölcsönök biztosítására kizárólag csak földbirtok szolgálhat, amelyre a kölcsönök csakis első helyre betáblázandók.

De a földtehermentesítésnek éppen a régi terhes adósságok konvertálása a célja s így a nagyobb összegű és aránylag nem drága kölcsönök első helyen való betáblázása semmi nehézségbe nem ütközik.

A kölcsönt a községi hitelszövetkezet közvetíti, amely egyúttal a részletek beszedése és beszállítása körül éppen úgy közreműködik, mint eddig a szövetkezeti kölcsönöknél.

A kölcsön bármikor visszafizethető kártalanítás nélkül, hogy ily módon megfelelően ellensúlyozzuk népünknek előítéletét a hosszú lejáratu kölcsönökkel szemben.

A szövetkezeti tagsággal egybekötött bélyeg és illetékmentesség révén a kölcsön felvételénél fölmerülő költségek igen csekélyek. Igen nagy fontosságu előnye a jelzálogos kölcsönök e formájának, hogy szövetkezeti ellenőrzést a kölcsön felhasználását illetőleg ilyképen kiterjesztjük a jelzálogos kölcsönökre. A szövetkezet gondját viseli, hogy a gazda csakugyan arra a célra fordítsa a kölcsönt, amely célra kérte, sőt az adós helyett a terhes adósságot, amelynek konvertálására a kölcsön szolgál, maga a szövetkezet is rendezi.

A magyar agráriusok tehát ezt a fontos és életbevágó kérdést is társadalmi uton oldották meg és az államtól mindössze a mentés munkájával összkötött díjak elengedését kérik. Az áldozat, amelyet az állam ezzel hoz, elenyésző csekély azzal a haszonnal szemben amely ebből az üdvös mozgalmából a magyar föld eddig annyira elhanyagolt birtokosaira hárul.

H I R E K.

Dr. Wolaffka Nándor utódjával a debreceni sajtóban legutóbb a dr. *Iringi* Tamás szatmári theologiai tanár neve merült fel, a fővárosi lapok pedig Szentkirályi Zoltán orsz. képviselő nevét emlegetik. Ő szintén megyénkbeli, itt volt kispap a szatmári szemináriumban, később átment a váradai megyébe. Tudomásunk szerint Szentkirályit kormánykörökben erősen támogatják. A diószadi kerületben éveken keresztül volt a függetlenségi párt elnöke, hol annak igen nagy szolgálatakat tett, most pedig képviselő függetlenségi programmal. *Iringi* a helybeli papnevelő intézetnek jeles tanára, ivadéka vármegyénk egyik régi ősnemesi családjának, magas műveltségű és szép képzettséggel bíró férfiú, ha reá esnék a választás, bizonyára közkedveltségű plébánosa lenne Debreczennek.

Áthelyezett táblahírő. Ő felsége dr. *Bakó* József debreczeni kir. ítélőtáblai bírónak saját kérelmére megengedte, hogy a budapesti kir. ítélőtáblához helyeztessék át.

Lemondott kormánysegéd *Palczer Ernő* kegyesrendi kormánysegéd, ki a nagykirályi társháznak éveken keresztül főnöke s a plébániának adminisztrátora volt, teljes nyugalomban óhajtván tölteni napjait, a kormánysegédi szép tisztségről lemondott. *Palczer* a piaristáknak egyik igen tiszteletreméltó alakja, kit műveltsége és kedves modorának előzékenysége miatt a legszelebb körben nagyrabecsülnek. Hosszu éveken át teljesített buzgó szolgálatai után méltán megérdemli, hogy teljesen gondtalanul tölthesse éveit. Ad multos annos!...

Hymen. *Eberth* Károly kir. telekkönyvi betétszerkesztő jegyet váltott özv. *Vukovics* Kornélné, szül. *Szenpétery* Ilona urnóval. — Boldogfalvi *Bartl* Róbert es. és kir. főhadnagy jegyet váltott özv. *Okolicsányi* Béláné urnó leányával, Erzsikével.

Áthelyezett tanár. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Kovács* Károly makói állami főgimnáziumi rendes tanárt a nagybányai állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Fegyelmi vizsgálat. A megyei közgyűlés *Ilosvay* Ferencz árvaszéki ülnök és dr. *Schönppflug* Richárd megyei főügyész ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt az ismert politikai okokból. A közigazgatási bizottság most a fegyelmi vizsgálat foganatosításával nemestóthi *Szabó* Antal közigazgatási bizottsági tagot bizta meg.

Új adópénztárnok. A pénzügyminiszter *Tyrnayer* Dezső deési adóhivatali ellenőrt, ki városunkban több éven át mint adótiszt volt alkalmazásban, jelenlegi állomáshelyén adópénztárnoknak nevezte ki.

Segédlelkészek változása. *Kertész* Pál segédlelkész Felsőbányáról Máramaros-szigetre, *Boschetti* András Nagyboeskoról Felsőbányára, *Szabó* Lajos Szakasról Nagyboeskorára helyeztetett át, Szakasra pedig *Vilmos* András újmisésküldetett segédlelkésznek.

Áthelyezett irnokok. Az igazságügy-miniszter *Szenpétery* Lajos fehérgyarmati járásbírói irnokot saját kérelmére a halmi kir. járásbíróshoz, *Hausotter* Gyula besztarcei és *Kádár* Ferencz szatmári kir. törvényszéki irnokokat kölcsönösen áthelyezte.

Beszűntetett fegyelmi. A megyei közigazgatási bizottság *Böszörményi* Endre volt esengeri főszolgabíró és *Rába* László árvaszéki ülnök ellen beszűntette a fegyelmi vizsgálatot, mivel önkéntes lemondásuk következtében nyugdíjazva lettek.

Elhalt tanítónő. *Polity* Gizella tanítónő, *Polity* János takarékpénztári tisztviselőnek tanárnői vizsgálat előtt álló leánya, ki Mátészalkán nagy buzgalommal öt évig tanított, szombaton hosszabb szenvedés után Szatmáron meghalt. A gyászeset városunkban általános részvétet keltett. Az élte virágjában elhunyt tanítónőt tegnapelőtt kísérték korán megnyitott sírjába.

Közigazgatási gyakornokok. *Falussy* Árpád dr. főispán *Szabányi* Lászlót és *Gyene* Istvánt vármegyei közigazgatási gyakornokoknak nevezte ki.

Gyászhir. *Reök* Ida földbirtokosnő, *Reök* Gyula nyug. kir. járásbíró nővére életének 68-ik évében Nagyváradban elhalt. Földi részreit Kaplonyba szállították, s azt ottani sírkertben helyezték örök nyugalomra. *Csatár* Lajos nyug. kataszteri felügyelő 48-49-iki honvédhadnagy életének 80-ik évében Beregszászban elhalt. — Székelyi *Robelly* Lajos nyug. százados, a Nagybányai Kereskedelmi bank alapítója és pénztárosa, Nagybánya szab. kir. rendezett tanácsu város képviselő-testületének tagja e hó 19-én esteli 1/27 órakor, életének 71-ik, boldog házasságának 26-ik évében hosszas szenvedés után elhalt. — *Moszbacher* Antal okl. tanító, nagybányai róm. kath. kántor e hó 19-én életének 78-ik, boldog házasságának 53-ik évében hosszas szenvedés után elhalt. Az elhunyt kedvelt alakja volt Nagybánya társadalmának, több mint félszázadon keresztül lelkiismeretesen és buzgón töltötte be hivatalát. Óriási részvét mellett temették el e hó 21-én.

Hivatalvizsgálat. *Serédy* Géza kassai esendőr-örnagy, kerületi parancsnok helyettes, július 20-án megvizsgálta a szatmári esendőrparancsnokságot és a városi őrsöt s a tapasztalt rend fölött megelégedését fejezte ki.

Áthelyezett tanár. A vallás és közoktatási miniszter *Szutor* Zoltán fiumei állami főgimnáziumi tanárt a beregszászi állami főgimnáziumhoz helyezte át.

Véglegesítés. *Kertészffy* János okl. mérnököt, városunk fiát, a pozsonyi állami fémipari szakiskolai id. rendes tanári állásában a kereskedelmi miniszter véglegesítette.

Tanári kinevezés. A helybeli kir. kath. tanítóképzőintézetnél üresedésben volt tanári állásra *Jaklovics* György máramaros-szigeti segédlelkész neveztetett ki.

Gyászhir. Részvétellel vettük a köv. gyászjelentést: Alulírottak a maguk és az összes rokonság nevében fájdalomtelt szívvvel tudatják a legjobb férj, apa, testvér, sógor és rokon *Verebi Bertalan* élete 56. boldog házasságának 32. évében folyó év július hó 22-én esteli 1/211 órakor hosszas betegség után az Úrban történt esöndes elhunytát. A megboldogult hült teteme f. hó 24-én délután 4 órakor fog a Beresényi-utca 2 számú háztól a gör. kath. egyház szertartása szerint a hidontuli sírkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szt. mise áldozat f. hó 25-én reggel 8 órakor a szatmári gör. kath. templomban az egek Úrának bemutatni. Szatmár, 1906. július 23. Béke porai felett! Özv. *Verebi Bertalan* sz. *Salveter* Juliánna mint nője és fiuk: *Antal*. Özv. *Verebi* Antalné sz. *Léderer* Johanna mint édes anyja. *Verebi* Karolin testvére és férje *Polyánszky* Miklós. *Verebi* Mariska testvére és férje *Botos* Gyula. Özv. *Boldizsár* Mártonné sz. *Salveter* Lizi mint sógornője. — *Száizer* Flóriánné hajadon leánya, a család nagy fájdalmára tegnap reggel hosszas betegség után elhunyt.

Gyakornoki kinevezés. A pénzügy-miniszter *Tarczinszky* Kázmér díjtalan pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű segélydíjas számgyakornoknak nevezte ki a nagykarolyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

Tanügyi kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Baulovics* Margit tanítónőt a perecsenyi, *Barthos* Károly tanítót a nagyboeszkói, *Keselyákné, Kotyó* Margit tanítónőt az ungvári, *Molnárné Fekete* Anna mosoni tanítónőt a beregszászi, *Székely* Árpád nagybányai tanítót az ottan ujonnan szervezett népiskolához, *Rozsos* István, *Alexi* Kornél, *Wienerberger* A. Géza, *Szabó* József, *Bányay* Ida, *Buday* Etelka, *Czárich* Ida, özv. *Lehnerné-Koretó* Ludmilla, *Papp* Matild, *Szokol* Margit tanítókat, illetve tanítókat a nagybányai ujonnan szervezett népiskolához, *Szuhányi* János tanítót a domahidi állami elemi népiskolához rendes tanítóknak, illetve tanítóknak, *Nagy* Berta kisdédvónót a tekeházi kisdédvóvához kisdédvónónek nevezte ki.

Hymen. *Szilágyi* Dezső veszprémi szolgabíró a napokban esküdött örök hűséget a máramarosmegyei Petrova községben K. Jónás Ödön műegyetemi rektor és neje *Papp* Irma leányának, Margitnak. — *Gulácsy* Tibor fehérgyarmati szolgabíró jegyet váltott Nagykarolyban *Péchy* Kálmán és neje *Móritz* Erzsébet leányával, Ilonkával. — *Ignácz* János jegyet váltott *Szondy* Izabella ungdaróczyi kisdédvónóval. — *Bossin* József mádi győzsertartulajdonos szombaton esküdött örök hűséget Ungváron *Scheffer* Emilia kisaszonynak. — *Szathmáry* József a helybeli Népbank könyvelője jegyet váltott *Vass* Károly iparos polgártársunk leányával, Mariskával. — *Ujvárosi* Sámuel, az „Északkeleti Ujság“ és nyomdájának társtulajdonosa e hó 28-án esküszik örök hűséget *Tornay* Gyula iparos polgártársunk leányának, Teréznek. Ugyanakkor esküszik örök hűséget *Sajtos* László máramaroszigeti szabóiparos a család másik leányának, Mariskának. Ugyane család közeli rokonának özv. *Boza* Mihálynénak Juliska leányát e napon veszi nőül *Funtig* József helybeli asztalos.

Az irnoki állás betöltése. A városnál *Berky* István rendőrségi irnok elhalálása folytán megüresedett állásra meg van hirdetve a pályázat. A kérvényeket aug 6-án délután 5 óráig kell beadni. Ugy hallik, hogy igen sok pályázó lesz. A nevek még nem ismeretesek előttünk, de tudomásunk szerint a pályázók között lesz *Nagy* József, ki jelenleg iktató a polgármesteri hivatalban és a város szolgálatában feletteseinek közmegelegedésére több évet eltöltött, ő volna tehát a kompetens, hogy a közbizalom benne összpontosuljon.

Óvónők kinevezése. A vallás és közoktatási miniszter *Szuhányiné, Kováts* Máriát a szatmárnémeti, *Péter* Juliánát a beregszászi állami kisdédvóvához kisdédvónónek nevezte ki.

Vármegyénk monografiája megírásai ügyében főispánunknál értekezlet volt, melyen a főispánon kívül a vármegye alispánja és *Debreceni* István polgármester, valamint a monografia tervezője vettek részt. A monografiának megírása elhatározott; a vármegyét költség nem fogja terhelni. A munkálathoz már a jövő hónapban hozzáfognak s az valószínűleg még ebben az évben elkészül.

Előléptetett fogházőrök. A debreczeni főügyész *Papp* Sándor máramaroszigeti

törvényszéki, *Simon* József técsői és *Botos* Pál halmi járásbírósi fogházőröket a jelen állásuknak megfelelő fizetési osztály első, *Tóth* József máramaroszigeti törvényszéki fogházőrt a jelen állásának megfelelő fizetési osztály második fokozatába léptette elő.

Államsegély templomépítésre. A vallás és közoktatásügyi miniszter a nagybányai ujonnan építendő gör. kath. templom céljaira 20 ezer korona államsegélyt utalványozott.

Áthelyezett tanárok. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Bihari* Károly gyógy-paedagógiai tanárt, a helybeli kir. kath. tanítónőképzőintézet volt növendékét a siketnémák váci intézetéből a pozsonyi intézet-hez, *Draghincescu* György m. szigeti tanítóképző intézeti tanárt a znióvárjai állami tanítóképzőintézetbe helyezte át.

Szatmár s Biharvármegye új beosztása. A belügyminiszternek az érmihályfalvai küldöttség előtt tett kijelentése kétségtelenné teszi, hogy néhány község ismét elszakad és Bihar vármegyétől s vagy Szatmárhoz, vagy az ujonnan alakítandó vármegyéhez csatlakozik. Az elszakadás meg fog történni. Az új beosztásnál különös tekintettel lesznek a lakosság érdekeire. Megszüntetik ezzel azokat az óriási távolságokat, amelyek a legtöbb községek és a főszolgabírói székhelyek között vannak.

A nagykaroly-margittai vasut ügyében most folynak az egyezkedési tárgyalások a vállalkozóval s minthogy a traszrozás már megtörtént, a hozzájárulás is kedvezően folyik, ezen vasut kiépítése biztosítottnak látszik.

Buffalo Bill városunkban. Hetekkel ezelőtt megindult a reklám a helyi sajtóban, hogy olyan látványosságra van kilátása Szatmár városának, aminőt még nem látott a világ. A kirakatokban is óriási plakátok hirdették *Buffalo Bill* ezirkuszának érkezését. Az egész közönség fel volt villanyozva, meg is töltötték a nézőtér, a 12 ezer hely közül alig maradt üres. Mindenki olyat várt, ami a várakozást teljesen ki elégíti. Ám a közönség eszalódott és a legtöbben sajnálják a pénzüket. Pedig hogy a mutatóványok remekek voltak, az kétségtelen. De a mi közönségünk laikus ennek elbírálásában, s igényei egészen mások voltak. Katonák és hozzáértő egyének mindenestre gyönyörködhetek bennök, mert oly bravúrral végezték mutatóványaikat, hogy ritkítja párját. A mutatóványok jobbára harezai játékokból állottak, melyeket *Cody* ezredes, vagy más néven *Buffalo Bill* vezetett, ki Amerikában a Cow-Boyok törzséből szervezett csapatok élén nagy hírnévre tett szert. Szombaton tartotta meg a két előadását, az egyiket délután 2 órakor, a másikat este 8 órakor. Este sokkal többen voltak, pedig az esteli közönség rosszabbul járt, mert a gyenge világítás mellett ugyszólván nem látott semmit. Sem az arezokat, sem a ruházatot, sőt a mutatóványokat sem lehetett a félhomályban kivenni, annyival inkább, mert rendkívül nagy ügyességgel és gyorsasággal cselekedtek. Lovaik gyönyörűek, pompásul dressirozottak, emberek utólérhetetlenek az ügyességben. Csak az a baj, hogy a mi közönségünk az ilyet nem képes élvezni, a legtöbben unatkoztak, sokan bozankodtak, sőt az egész operációt egyenesen világesalásnak minősítették. Pedig tényleg nem úgy van, mert a magok nemében egyszerű látványosságok voltak, de nagyszerűségükben nem nekünk valók.

Leányinternátus. A szatmári ev. ref. felsőleányiskola és tanítónőképző igazgatósága megkereste az ev. ref. egyházat, hogy az általa létesíteni kívánt leányinternátus céljaira engedje át a szatmári kántori lakás telkét, melyért megfizeti az egyháznak ellenszolgáltatásul azt az évi járadékot, mennyit a kántori lakás javadalma ér. A fentartó testület *Biki* Károly esperes és *Uray* Géza főgondnok elnöklete alatt tartott ülésében teljesítette ezt a kérelmet. Együttal a szatmári és németi egyház presbitériumának elnökeiket kiküldte, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól és a várostól eszközöljenek ki a leányinternátus részére építkezési segélyt. Második és utolsó tárgya volt a fentartó testületnek, hogy az újja alakítandó templom munkálatainak költségvetését árlejtésre bocsátotta.

A dolhai vasut. A dolhai vasut ügye a befejezéshez közeledik. *Ugron* Gábor ugoesai főispán megkapta a hozzájárulási kulcsot. Még *Salánk* s *Alsókaraszló* községek hozzájárulása szükséges, valamint a pénzintézetek s magánosok hozzájárulása. A hozzájárulások megszavazása után legfeljebb 2 éven belül a vasut a forgalomnak át fog adni. A beregszászi s nagyszőlősi kiágazás egyszerre fog épülni. Ha 10 éven belül Nagyszőlősen faipargyár fog létesülni, akkor a vármegye, valamint az érdekelt községek évi annuitása 15 százalékkal esökkenni fog. A nagyszőlősi pénzintézetek valamint a magánosok által megajánlandó összegek gyűjtése a napokban fog megtörténni. S így rövid időn belül meg lesz a szükséges összeg, mely egy szebb jövőt fog *Ugoesa* vármegye számára megnyitni.

Felvétel tanítónőképzőbe. A szatmárnémeti ev. ref. tanítónőképző intézet I. osztályába oly leányok vétetnek fel, akik 14. életévüket már betöltötték és annyi előképzettséget igazolnak, amennyit a polgári leányiskola, felsőbb leányiskola és leánygimnázium alsó négy osztályának sikeres elvégzése nyújt. A felvételi kérvények az igazgató tanácsához intézendők s az intézeti igazgatóhoz küldendők. A kérvényhez csatolandók; a keresztlevél, iskolai bizonyítvány az előző iskolai évről, himlőoltási és orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó alkalmas a tanítónői pályára és érzékszervei épek. Az egész évi tandíj a járulékkal együtt 80 korona, ebből a beiratáskor fizetendő 26 korona októbertől kezdve 6 korona havonként.

Polgári fiúiskola Mátészalkán. Mátészalkán polgári fiúiskola nyílik meg f. évi szeptember hó 1-én, de egyelőre csak az első osztály, beiratások a jövő hó 15-étől kezdve a polgári iskola igazgatójánál eszközölhetők.

Nagyobb aranyelet. Lacfaluban nagyobb szabású aranyeletre bukkantak. Ugyanis a *Lóvi* Áron-féle ház udvarán földásás közben az ott dolgozó felsőbányai munkások mintegy 17 darab szerezsendió nagyságu aranygolyót találtak. Az aranygolyók külön-külön vászón lapocskákba voltak göngyölve. Ki és mikor ásta el ezen aranygolyókat, még csak nem is sejtethető. Az értékes lelet sulya másfél kilogramm.

Daltársulat. Egy budapesti daltársulat működik a Söresarnokban. Ma este tartja az utolsó előadását. Ügyesek, a közönség meg van velük elégedve, pedig ez a földolog, mert akkor szívesen mennek megnézni.

Méhészeti közgyűlés. A Szatmármegyei Gazdasági Egyesület méhészeti közgyűlése városunkban meglehetősen lanya érdek-

lődés mellett tartotta rendes tavaszi közgyűlését. A szakelőadó jelentésére a közgyűlés mindenekelőtt elhatározta, hogy a földművelésügyi miniszterhez egy mintaméhes felállítására kért kormánysegély iránt intézett s az országos méhészeti felügyelő útján pártoló véleményezéssel felterjesztett kérvény lehető sürgős elintézése végett újabb kérvény nyújtandó be. A szakelőadó azon előterjesztésére, hogy a szakosztály „Méhészeti Szemle” című folyóiratot szaklapjává fogadja el ez esetben ő ezentúl a szakosztály tagjainak kész a lapot 4 K előfizetési díj helyett évi 2 koronáért megküldeni, a közgyűlés határozatilag kimondta, hogy a „Méhészeti Szemle”-t szaklapjává elfogadja s a szakelőadónak mint szerkesztőtulajdonosnak ajánlatáért köszönetét fejezte ki. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy idei rendes őszi vándor-közgyűlését f. évi szeptember hó elején Nagy-Károlyban fogja megtartani.

Ismét két vízbefulás. A múlt héten ismét két egyén fult bele a Szamosba. Az egyik Alekszi Gyula pékinas, ki a vágóhid környékén akart fürödni, s mivel uszni nem tudott, azonnal elragadta az ár, holttestét még aznap kifogták, közel azon helyhez, ahol elmerült. A másik Laczó József pincérfiú, ki a vasúti hid környékén ugrott a Szamosba, ott is veszett. Csudálatos dolog, hogy a minden évben többször ismétlődő vízbefulásokon nem akar tanulni városunk közönsége. A hatóság szigorúan tiltja a szabadban való fürdözést, de esendőrt minden bokorba nem lehet állítani és habár őrszem van kirendelve, sokszor nem veheti észre, mert aki az ilyen tilalmat át akarja hágni, nem akkor megy a vízbe, mikor a esendőr is láthatja. Ezután még szigorubb lesz az ellenőrzés, azért a közönséget a saját érdekében figyelmeztetjük, mert akit a szabad vízben találnak a hatóság emberei, igen keményen meg lesz büntetve.

Verseny tárgyalás. A m. kir. szatmári 12. honvéd gyalog ezred alább felsorolt állomási részére szükséges cikkek foglalkoztatni az ezred kezelő tisztjei irodájában 1906. évi augusztus hó 10-én d. e. 9 órakor 1906. okt. 1-től 1907. szept. 30-ig terjedő időre. Szatmár részére 320 mm. széna, 180 mm. alom szalma, 100 mm. ágy szalma, 380 km. tűzifa. Máramarosziget részére 125 mm. zab, 105 mm. széna, 62 mm. alomszalma, 80 mm. ágy szalma, 240 km. tűzifa. Nagy-károly részére 125 mm. zab, 105 mm. széna, 62 mm. alom szalma, 80 mm. ágy szalma, 240 km. tűzifa. Ezen cikkek szállítására vonatkozólag bővebb tájékoztatást nyújt Szatmár város hirdető táblájára és a honvéd laktanya kapujára kifüggesztett hivatalos hirdetmény. A szállítási feltételek füzete a fenti ezred kezelő bizottságánál naponta délelőtt 8 órától délután 6 óráig megtekinthető vagy onnan ármegterítés mellett posta útján is megszerezhető.

Iskolai értesítők. Vettük a helybeli Dalegyesület zeneiskolájának értesítőjét Pataki Lajos igazgató kiadásában. Bevezetésül maga az igazgató irt egy igen szakszerű és tanulságos értekezést. Majd elé van adva az iskolai év története, a növendékek által tartott koncertek és vizsgálatok. Szakok szerint 259 növendék iratkozott be, kik közül kilépett 23, ezek is elköltözés, betegség, halálosas miatt maradtak ki. Az iskola fejlődése évről-évre kétségtelen, mert noha a harmadik évben áll fenn, máris olyan szép eredmény konstátálható, mely teljesen kielégíti

a várankozást. A kereskedő tanonciskola értesítője szintén megjelent. Bevezetése az igazgatói jelentést tartalmazza, melyből kiemeljük azon fontos körülményt, hogy a főnökök nem fordítottak kellő gondot tanoncaik megválasztására, minek az az eredménye, hogy sok tanoncz kimarad, némelyik a folytonos elcsapatás miatt egy év alatt a negyedik főnökhöz is került. Az ilyen állapotok az iskola munkáját nagyon megnehezítik. Beirattott összesen 99 növendék, kimaradt 11. felszabadult 10, osztályoztatott 78. Minden tárgyból legalább jó 16, elégséges 48, javító vizsgálatot tehet 14.

A szatmár-nagykárolyi könyvnyomdászoknak a Kossuth-kerti mulatóban augusztus 5-én rendezendő tánevigalmáról már megemlékeztünk. Most közöljük a „Házassodjunk” című színrekerülő bohózat szereplőinek a névsorát:

Sámson	Varga Ferenc
Lidike, leánya	Engel Katica k. a.
Kulesár Kálmán	Troknya Sándor
Liszka	Fehér Mariska k. a.
Kubaeska Flóris	Kiss József
Potyikai	Kulesár László
Dusák	Lónyai Izidor
Dusákné	Dávid Lajosné
Ponty, szitakötő	Kohn Lipót
Kopó, } detektívek	Kohn Lipót
Bakos, } detektívek	Vértési Zoltán
Potyepka	Lónyai Izidor
Potyepkáné	Orbók Mariska k. a.
Trestyánszki	Mérese Sándor
Ocsenás	Zicherman József
Mari	Pásztor Margit k. a.
Gazsi, eigánypimás	Zicherman József
Laura	Fehér Gizella k. a.

Az előadást és táncvizigalmat közönségünk jóakaró figyelmébe ajánljuk.

A kereskedő tanonciskolai bizottságot újjabban a törvényhatóság a következőleg alakította meg: Jákó Mihály, Paskuj Imre, dr. Fechtel János, dr. Fejes István, Lütteczky Endre, Bod Sándor, dr. Fodor Gyula, Losonci József, Lengyel Imre, Lówy Miksa, Ratkovszky Pál, Teutelbaum Herman, Kótai Lajos, Wallon Lajos, Beer Mór és Ferencz Ágoston tanácsjegyző, mint a tanács elő adója.

A szatmár-németi besorozott ifjak július hó 29-én, a „Pannonia” szálló dísztermében, a munkástanfolyamok rendezhetése céljaira, a munkásdalárda közreműködésével, műkedvelői előadással egybekötött jótékony-célú *bucsu-bált* rendeznek. Belépődíj személyenkint 1 korona, karzat 40 fillér. Kezdeté 8 órakor. A zenét Bunkó Vince zenekara adja. Világposta, szerpentin, konfetti és nyeremények lesznek a mulató ifjuság rendelkezésére bocsájtván, Az első és harmadik nyeremény tárgyakat azon két hölgy kapja, akik legtöbb képes lapot eladnak, a második nyereményt pedig az, ki legtöbb képes lapot kap.

Öngyilkosság. Kriva Zsuzsánna viski illetőségű, 26 éves helynelküli eselédleány tegnapelőtt az utcán megmérgezte magát. A leányt haldokolva szállították be Rosenblatt Józsefnek Kazinczy-utca 26. sz. házába, ahol rövid idő múlva kiszenvedett.

A mezeli munkások mozgalmában arató sztrájk miatt Szatmárvármegyében 375 munkást ítélték el.

Nagy lopás. Beer Mór szatmári nagykereskedő üzletében összebeszélés folytán Garai Imre könyvelő és Rosenfeld raktárnok

huzamosabb idő óta lopták az árukat és Lindenfeld Domokos orgazdájoknál értékesítették. A lopás felderítésére Bitterman Pál alkalmazott megfigyelései vezettek.

Tömeges betörés. Nagyrákócson f. hó 18-án 8 és 10 óra között d. e. 2 meglehetősen jól öltözött cigány kinézésű fiatal ember 8 házat tört fel, honnan a talált pénzen kívül egyebet el nem vittek. Rablásra igen jó időt választottak, mert a község lakosainak nagyobb része aratáson, másik része meg a bilkei vásáron volt. A házak egyedül voltak s így sikerült nekik a rablott pénzzel nyomtalanul odább állani.

8 éves gyilkos. Batareson történt, hogy folyó hó 19-én Szarka Miklós 8 éves fia, a szomszédbeli Gusár Lázár 4 éves fiával játszadozván, valahogy előkerítették a kaszát és kaszásdit játsztotak, mert a 8 éves a 4 éves fiu lábszárát, úgy megvágta, hogy az elvérzett és meghalt. — Batares község különben már oly nevezetességre jutott, hogy a 4—8 éves gyermekek kaszával, a 16—18 évesek revolverrel öldösködnek egymást. A felnőttek pedig alaposan késelnek. Nincs hét, hogy valamelyes gyilkolás vagy késelés ne történne.

Az arató sztrájk. Az elmúlt hó folyamán az egész vármegye területén megkezdett aratási munkálatok közben több járásban, különösen a nagykárolyi és csengeri járásokban szocialista izgatások következtében az aratók sztrájkba léptek, azonban a hatóság gyors és kapcsolatos közbelépése folytán legtöbb helyen sikerült ezen mozgalmat elfojtani és a munkálatok zavartalan befejezését biztosítani, a hol pedig az nem sikerült, ott a m. kir. földművelésügyi minisztérium útján tartalék munkások lehozatalával óvattak meg az illető birtokosok a nagyobb mérvű károsodástól.

A szőlősgazdák sérelmei és a kormány. A magyar szőlőtermelő közönség jóleső érzéssel fogadhatja azokat a nyilatkozatokat, melyeket dr. Darányi Ignác földmiv. miniszter a képviselőház pénzügyi bizottságában a földművelési tärce tárgyalása alkalmából tett. A miniszter a felhozott panaszokra válaszképpen kijelentette, hogy a borfogyasztás emelése érdekében a fogyasztási adót le kell szállítani és hogy ez irányban érintkezésbe lép a pénzügyminiszterrel. Ugyszintén kijelentette a miniszter, hogy a borhamisítási törvényt meg kell változtatni és szigorítani. Ezek után bizton remélhetjük, hogy mindkét eminens érdekű kérdés oly értelemben lesz megoldva, amint a gazdaközönség óhajtja.

Ha kávé, tea teremne nálunk! akkor sem lehetne többfélélt látni, mint Néhma Lajos József kávébehozatali üzletében Szatmár, Kazinczy-utca 16. sz. (A ref. főgimn. végével szemben.) Egyedül ott kapható közvetlen Hollandia kikötő városaiból szállított 25-féle legtisztább, fölséges, valódi, jó ízű kávé. 1 kiló 1 frt. 10 krtól fölfelé a legfinomabbig, amely mentve van fűszer, petróleum, pácolt és füstölt halak kellemetlen rossz szagaitól. Rum- és teakülönlegességek és mindennap friss pörkölt kávé kapható. — Telefon szám 7.11

Egy jó házból való fiu tanulóul felvétetik Lówy Miksa könyvkereskedésében.

Eladó borkészleteket nagymennyiségben tart nyilván a Szatmári megyei Gazdasági Egylet titkári hivatala (Szatmár, Verbőci-utca 5.), ugyanott minta üvegek is rendelkezésre állanak.

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy a *remington írógép képviselőt* Szatmár vármegye és Szatmár város területére átvettem és az írógépet, valamint az ahhoz szükséges kellekeket eredeti árban szállítom; az írógép üzletben megtekinthető: kívánatra készséggel bemutatatható. Lóvy Miksa könyvkereskedése Szatmár.

Olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk *Vuja János* cipőkereskedését, hol ezideig a legjobb és legtartósabb cipők vannak raktáron.

„Pázmány-sajtó“ (Püspöki nyomda) Szatmár.

Szolid munka! ————— Pontos kiszolgálás.

100.000

lábat tesz tönkre a szűk cipő. Aki ennek ellensége, önmagának meg jó barátja, az rendelni fog izlése szerint cipőt

VALEK JÁNOS

czipész mesternél

SZATMÁRON

(Bölnyi-ház) **Széchenyi-u. 7.**

a püspöki palotával szemben.

169—26—6

Jó házi koszt kapható.

Czim a kiadóhivatalban.

és szájviz.

Értesítés.

Fogorvosi műtermemet

és lakásomat m. évi november hó 1. én özv. Vajtoné urnó Rákóczy-utczai 24. számú földszintes házába

helyeztem át.

E ház a „Törvényszék“, a vasuti megállóhely mellett, a központi állami elemi iskola tőszomszédságában van.

Készítek **egyes fogakat, teljes fogsorokat, kaucsuk és arany alapon, kívánatra szájpád nélkül is. Arany fogkoronát, gyökér (csapos) fogat. Arany, porcellán, platin és cement tömést.**

Fog- és gyökékhuzás a legujabban feltalált szerekkel **teljesen fájdalom nélkül.** Rendelek d. e. 8-tól, d. u. 5-ig

Albisi **BAKCSY DOMOKOS,**
orvos-fogorvos.

193.

és szájviz.

Cook & Johson-féle

amerikai patent

Tyukszem-Gyűrű

törv. védve

ma az egyedüli eszköz, mely az oly borzasztó tyukszem-fájdalmat azonnal megszünteti s a tyukszem gyökeret is bizonyosan eltávolítja.

A világ legjobb eszköze.

Minden szenvedőnek ajánlható.

1 darab ára 20 fillér, 6 darab ára 1 korona

Kapható Szatmáron:

Bossin József „Magyar korona“, Horváth József, Rohrlieh Samuel „A megváltóhoz“, Rajzinger Sándor „Szent-Istvánhoz“, Unger Ullmann Sándor „Szent-Háromságához“, címzett gyógyszerártaiban, továbbá **Szatmár-hegyen:** Bodnár Antal gyógyszerártaiban.

Hirdetések

felvételnek e lap kiadóhivatalában.

Augusztus hóban

**uj czipő üzlet
NYILIK MEG.**

Grünfeld Testvérek

férfi-, női- és gyermekeczipő áruháza

KAZINCZY-UTCZA

Wallon-féle ház.

!! Legolesőbb bevásárlási forrás !!

Az alábbi **elsőrangú** czégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak **különös figyelmébe ajánljuk.**

A tavaszi és nyári időnyre angol **gyapju- szövetek** megérkeztek.

KLEIN ÉS TÁRSA polgári és egyenruha szabók, SZATMÁR

182.

183.

Magas foku denaturált szesz 1 l. 56 fl. Pormentesítő olaj 1 l. 80 fl.

OLCSÓBB MINT BÁRHOLI!

Győry Károly üveg porzellán kereskedése Szatmár, Deák-tér.

Üveg, tükör, porzellán lámpa, evőeszközök, patent befőttes üvegek fémmzárral. Képkerekek (secesios, antik, és barok rációk) a legtartósab mosható aranyozással. Épület üvegezéseket vidéken is elvállalok. Nagyobb bevásárlásoknál tetemes engedményt adok.

Tisztelettel **Győry Károly.**

Csillár petroleum 1 l. 44 fillér. — — — — — Piroleum 1 l. 48 fillér.

184

NÉHMA FERENCZ órás- ékszerész és látszerész üzlete Deák-tér 27. Szatmár, (Vécsey-ház.)

Jó László elhalálozása folytán egyedüli keresztény ékszerész.

Megbízható kiszolgálás! Pontos javítás!

Csakis fémjelzett arany- és ezüst áruk.

Fali- és zsebórák 2 évi jótállással.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kocsi tulajdonos urak figyelmébe!

BENYÓ ANDOR kocsigyártó

Szatmár, Kossuth Lajos-utca 12.

(Régi kisvárosháza).

Uj kocsikat raktáron tart, ócskákat becserél, lagoonásért és posztóért jótállást vállal.

Baba-kocsik és hinta-lovak.

Óriási nagy választék újdonságokból, mely egyedül csak a

„SZATMÁRI BAZÁR“-ban,

Kazinczy-utca 10. sz. a. kaphatók, a legegyszerűbbtől a legizlésesebbig.

Mindenféle kigondolható játék-, díszmü-, rövid- és nürinbergi-, aczél-, tajték-, üveg-, porzellán- és öntvény-árak jutányos árak mellett vásárolhatók

Kályhák az őszi időnyre már megérkeztek. **Kályhák**

BLATNICZKY ISTVÁN

„Szatmári bazárja“-ban

Kazinczy-utca 10. sz. SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz.

SAZABOTT ÁRAK!

Automobilok és triciklik.

185.

Óriási választék franciaia babákban.

Jégbe hűtött Dréher sör.

FÓGEL KÁROLY

fűszer-, bor-, tea-rum- és csemege különlegességek üzlete Deák-tér 4. sz. SZATMÁR, Főposta épület.

Kapelusztestvérek likörgyárosok különleges likőrel'

Ratafia, Jarzebnika, Dereniowka, Kuntuszowka, Litweska, stb. főraktára.

Kávékban nagy választék. 1 kiló 1 frt 10 kt.-tól feljebb. 5 kiló vételnél franco küldöm. — Nagyterjedelmű árjegyzékem kívánatra megküldöm.

Fógel Károly.

Eredeti töltésben a legjelesebb egyetemi Schätz J. tápmalátasöre tanáraink által van ajánlva mint legtáplálób. 1 üveg ára 18 kr.

Kitűnő asztali 6-bor 1 liter 32 kr.

Kitűnő asztali ujbór 1 liter 30 kr.

175

Szatmár legolcsóbb áruháza!

Van szerencsém a n. é. hölgy- **tavaszi újdonságaim** női divatcikkokban nagy mennyiségben közönséget értesíteni, hogy és **dusválasztékban** megérkeztek.

Egyben értesitem, hogy aki pénzt akar megtakarítani, annak saját érdeke, hogy **ujjonnan felszerelt raktáramat** felkeresse, hol **valódi angol costume** és **blouz kelmék, tiszta gyapju ssö-** **vetek, finom sima camgarn,** valamint **schottisch** és **koczkás ruha-kelmék mesés olcsó árak** mellett kaphatók.

1 m. 120 cm. széles valódi angol gyapjuszövet csak 47 krajczár.

Továbbá mosó árúknak, u. m. kartonok, dealinek, sefir se'lymek, sifonok és vásznak, valamint férfi- és női fehérneműk tulhalmozott raktár miatt gyári árakban, de még azon atul is szolgálom.

Ajánlom a legmelegebben felelősség mellett a mindenre használható híres „Liliom“, „Bácskai“, valamint „Lövy Lajos“-féle vásznaimat, melyekről köszönő leveleket is felmutathatok.

Egyetlen czélom, hogy mindenki meg győződjék arról hogy

LÖVY LAJOS Deák-tér 9. sz. **Szatmár legolcsóbb áruháza.**

Szatmár legolcsóbb áruháza!

139.

Kávé, tea, rum és czukorka különlegességek áruháza.

Vidéki 5 kgramos postai megrendeléseket bérmentve szállítok. direkt Hollandi kikötő városból szállított 25 féle valódi és legtisztább főlséges jóízű

Telefon 117. **!!Mindennap friss pörkölt kávé!!** Telefon 117.

KÁVÉ

NÉHMA Lajos József kávé behozatali üzletében

Kazinczy-u. 16. SZATMÁR. Kazinczy-u. 16 kilója 1 frt 10-től fölfelé a legfinomabbig, mely mentve van fűszer-, festék, petroleum, száz meg száz ily erős és rossz illatú áruszagtól.

Árjegyzéket kívánatra azonnal bárkinek küldök.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

YUJA JÁNOS

-hoz, SZATMÁR, Deák-tér, (Keresztes András-féle ház) aki dusan felszerelt **czipő-raktárában** csakis **valódi finom bőrből,** a már is világhírű haza: gyárakban czipőket és csizmákat **nagyon is versenyképes árak** mellett hozza forgalomba és üzletéből **minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kikészöbölté,** és a kinek áruai csinosság dolgában is párját ritkítják

Kívánatra bármilyen kivitellüzczipők és csizmák mérték után is készülnek.

186